

ШЕСТА СРПСКА КОНФЕРЕНЦИЈА О ОБЛИЦИМА СПЕКТРАЛНИХ ЛИНИЈА У АСТРОФИЗИЦИ

МИЛАН С. ДИМИТРИЈЕВИЋ

Астрономска опсерваторија, Волгина 7, 11060 Београд, Србија
e-mail: mdimitrijevic@aob.bg.ac.yu

Резиме. Приказана је Шеста српска конференција о облицима спектралних линија у астрофизици одржана од 11. до 15. јуна 2007. године у Сремским Карловцима. Поред тога, изнето је као се развијала и мењала замисао о овој серији скупова, као и преглед претходних окупљања.

1. УВОД

У Сремским Карловцима је од 11. до 15. јуна 2007. године одржана Шеста српска конференција о облицима спектралних линија у астрофизици, у организацији Астрономске опсерваторије, а у оквиру прославе 120 година од њеног оснивања.

Серију ових конференција замислили смо и започели да би остварили могућност за сусрет са колегама у годинама када се не одржава Међународна конференција о облицима спектралних линија. Осим тога, то би омогућило младима који стварају у овој области да чују шта је ново и уче од врхунских стручњака, пошто за разлику од скупих конференција у иностранству, овде могу да учествују у великом броју.

Прва југословенска конференција о облицима спектралних линија одржана је у Криваји код Бачке Тополе 11-14. Септембра 1995 (види Димитријевић, 1996). Организатор је била Астрономска опсерваторија у Београду. Аутор овог написа био је председник Научног комитета а Лука Ч. Поповић Локалног организационог, у коме су чланови били Дарко Јевремовић и Олга Атанацковић-Вукмановић. На њој су, поред наших научника, учествовали и Џилиен Пич из Лондона, Леонид Јаковљевич Мињко и Александар Павлович Војтович из Минска у Белорусији. Осим тога ту је био и Х. Г. Ескобар, новосадски студент из Јужне Америке. Зборник радова који су уредили М. С. Димитријевић и Л. Ч. Поповић изашао је као свеска бр. 50 Публикација Астрономске опсерваторије (Димитријевић и Поповић, 1995).

На конференцију смо пошли заједнички, изнајмљеним аутобусом, а на путу смо обишли знаменитости Сремских Карловаца, са дегустацијом вина уз музику у једном од бројних винских подрума у овом граду.

Слика 1: Учесници Прве југословенске конференције о ширењу спектралних линија: стоје Срђан Самуровић, Лука Ч. Поповић, Мира Терзић, Божидар Вујичић, Петар Грујић, Љиљана Добросављевић, Соња Јовићевић, Стевица Ђуровић, Цилиен Пич, Никола Коњевић, Владимир Милосављевић, Михајло Платиша, Миливоје Ђук, Милан С. Димитријевић, Јагош Пурић, Јарослав Лабат, Александар Павлович Војтович, и М. Павлов; први ред Бранислав Благојевић, Гојко Ђурашевић, Х. Г. Ескобар, Миливоје Ивковић, Леонид Јаковљевич Мињко, Љубинко Игњатовић, Зоран Мијатовић и Радомир Кобиларов.

У оквиру друштвеног програма, посетили смо ергелу Зобнатица и дворач Фантаст, а на вечери на којој је скуп отворен, локални фолклорни ансамбл приредио нам је занимљив и упечатљив програм.

Конференција је протекла у веома угодној атмосфери са наглашеном жељом за продубљивање и унапређење сарадње и била важан чинилац не само за развој сарадње у Србији, него, пошто сам на њу позвао Војтовича и Мињка из Минска, и за касније организовање низа српско-белоруских конференција и за развој сарадње са Белорусијом. Значајно је напоменути, да је после конференције, у Београду у ресторану «Смедерево», потписан договор о сарадњи српских и белоруских институција, што је дало значајне

заједничке научно-истраживачке резултате. На скупу је одлучено да га наизменично организују Астрономска опсерваторија, Физички факултет, Природно – математички факултет из Новог Сада и Институт за физику из Београда и да се одржава сваке године.

САТРОНОМИЧКА ОПСЕРВАТОРИЈА БЕОГРАД			
са потпуном одговорношћу БЕОГРАД			
Датум: 06. 12. 1995.			
Орг. јед:	Орг. јед:	Орг. јед:	Орг. јед:
01	665/4	-	-

ДОГОВОР

О совместном сотрудничестве между Институтом молекулярной и атомной физики Академии наук Беларуси, Научно - исследовательским Институтом прикладных физических проблем Белорусского государственного Университета при Министерстве Образования и Науки в Минске, Астрономической обсерватории и Физическим факультетом Белградского Университета в Белграде и Институтом физики в Земуне

Стороны договариваются о проведении совместных исследований по следующим научным направлениям, представляющих взаимный интерес.

- Исследование Штарковского уширения спектральных линий различных элементов представляющих интерес для физики звезд, диагностики лазерной и лабораторной плазмы и технологии, с использованием лазерно - плазменных источников многозарядных ионов.
- Развитие спектроскопических методов диагностики плазмы, включая лазерные.

В рамках выполнения этих исследований стороны будут обмениваться научными кадрами и материалами исследований, публиковать совместные научные работы и организовать совместные научные семинары. В рамках обмена научных кадров принимающая сторона обязуется обеспечивать жильем и питанием. Обмен происходит в рамках возможностей югославской и белорусской сторон, на равноправных основаниях.

Срок действия договора 3 года начиная с 1 января 1996 г. до 1 января 1999г. В случае отказа одной из сторон договор считается расторгнутым. Если договор не расторгнут ни одной из сторон до указанного срока он считается пролонгированным сроком на 3 года.

Директор Института молекулярной и атомной физики Академии наук Беларуси

А.П. Войтович
Профессор А.П. Войтович

Директор Астрономической обсерватории в г. Белграде

М.С. Димитријевић
Др М.С. Димитријевић

Директор Научно - исследовательского Института прикладных физических проблем Белорусского государственного Университета при Министерстве Образования и Науки

Профессор А.Ф.Чернявский

Белград 15.09.1995г.

Декан Физического факультета Белградского Университета

И.Савић
Профессор И.Савић

Директор Института физики в г. Земуне

Д.Поповић
Др Д.Поповић

Слика 2: Договор о сарадњи српских и белоруских научних институција потписан после прве конференције о ширењу спектралних линија.

Слика 3: Учесници Друге југословенске конференције о облицима спектралних линија. У првом реду с лева на десно: Радомир Кобиларов, Стевица Ђуровић, Винце Иштван, Валианц Асташински, Милан Поповић, Божидар Вујичић, Драгана Танкосић, Татјана Милованов, Миодраг Дачић, Милан С. Димитријевић.

Другу конференцију организовао је Физички факултет из Београда у Белој Цркви од 29. септембра до 2. октобра 1997 (види Димитријевић, 1998б). Председник Научног комитета био је Јагош Пурић а Локалног организационог (ЛОК) Миливоје Ћук. Велику иницијативност показао је и Срђан Буквић, секретар ЛОК-а који је за сваког учесника направио по десет визиткарти. Заседања су била у једној од учионица основне школе, а учесници су смештени у бунгаловима одмаралишта, на обали једног од Белоцркванских језера. На конференцији су без рада, као гости, присуствовали Валианц Асташински и Александар Чумаков из Минска док су Мјакзјум Халимулович Салахов из Казањи и његови сарадници послали четири рада која су ушла у зборник. У лепој успомени учесника остао је излет, на коме смо скелом прешли Дунав и разгледали остатке средњовековног града Рама. Зборник радова који су уредили Л. Ч. Поповић и М. Ћук изашао је као свеска 57 Публикација (Поповић и Ћук, 1997).

Слика 4: Друга југословенска конференција о облицима спектралних линија. Милан С. Димитријевић, Лука Ч. Поповић, Иштван Винце.

Трећа конференција је одржана у Бранковцу на Фрушкој Гори од 4 до 6. септембра 1999, у организацији Природно – математичког факултета из Новог Сада. Председник Научног комитета био је Стевица Ђуровић а Локалног организационог Зоран Мијатовић. Радови су штампани као посебна свеска часописа *Journal for Research in Physics* (Мијатовић и Ђуровић, 1999). И на овој конференцији је учествовао и Валијанц Асташински из Белорусије. Традиционални конференцијски излет организован је у четири, по многима најлепша, фрушкогорска манастира – Раваницу, Јазак, Хопово и Крушедол.

То је било тешко време после бомбардовања наше земље, али је овај скуп показао преданост раду и постизање резултата на нивоу науке у свету. Радови су излагани на српском језику а бројност учесника из Института за физику у Земуну, Физичког факултета и Астрономске опсерваторије у Београду и Природно-математичког факултета у Новом Саду, сведочила је о зрелости и заступљености ове научне области у Србији. Изгледало је да сви стварамо као једна велика школа. Имали смо своју конференцију која нам је помагала да размењујемо искуства и боље формирамо млађе сараднике, а покренуо сам и издавао библиографију са индексом цитата и прегледом постигнутих резултата (Димитријевић, 1990, 1991, 1994, 1997, 2001), која је све обавештавала о објављеним радовима и њиховом одјеку у свету и омогућавала, нарочито млађима, да брзо и једноставно виде ко, шта и са каквим успехом ради.

Слика 5: Друга југословенска конференција о облицима спектралних линија. Јагош Пурић и Милан С. Димитријевић на скели на Дунаву. У позадини, град Рам.

Слика 6: Трећа југословенска конференција о облицима спектралних линија. Милан С. Димитријевић и Миодраг Дачић поред постера.

Слика 7: Учесници Треће југословенске конференције о облицима спектралних линија. У првом реду: Еди Бон, Миодраг Дачић, Соња Јовићевић, Божидар Вујичић, Радомир Кобиларов, Милан С. Димитријевић, Милан Поповић, Никола Коњевић, Валианц Асташински, Стевица Ђуровић, Љубинко Игњатовић, Лука Ч. Поповић, Миња Гемишић, Зоран Мијатовић.

На овој конференцији, донета је одлука да Председник Научног комитета и Локални организациони комитет буду из различитих институција, што се показало преломно за даљу судбину конференције. Организација следеће, која је требало да буде 2001, поверена је Иштвану Винцеу, као председнику Научног комитета, док су Соња Јовићевић и Миливоје Ивковић из Институт за физику требали да организују ЛОК. Тада је дошло до нарушавања међуљудских односа између појединих група. Владимир Милосављевић је пред саму одбрану докторске дисертације био оптужен за плагијат, што је довело до веома неугодне ситуације. Са друге стране, настало је и време политичких промена и започела хајка групе људи против мене, тако да је пожељно било срушити све позитивно што сам створио. Људи из Института за физику су изгубили интересовање за ову конференцију, а председник Научног комитета, Иштван Винце, није имао способности ни жеље да разреши насталу ситуацију и организује скуп, а с обзиром да сам га створио, његово гашење је неким у потпуности одговарало. Размишљао сам, да ли да га спасем, као што сам урадио са Школом и међународном конференцијом о физици јонизованих гасова (СПИГ).

Слика 8: Астрономи на Трећој југословенској конференцији о облицима спектралних линија. Први ред: Иштван Винце, Милан С. Димитријевић, Миодраг Дачић, Лука Ч. Поповић. Позади: Сања Еркапић, Ненад Миловановић.

Наиме, 1992. године СПИГ није био организован зато што су многи, из различитих разлога, покушавали да га угасе. Када сам, 1993. године постао Савезни министар за науку, технологију и развој, заказао сам, као члан Научног комитета СПИГ-а, састанак у своме кабинету, на коме сам, можда мало недемократски али са жељом да спасем ову конференцију, просто из Научног комитета избацио све оне који су желели да остану у томе телу, али не да би радили на организацији скупа него на његовом гашењу, те кооптирао оне који су искрено желели његово остварење. И убрзо, те 1993, ова наша научна манифестација са дугом традицијом одржана је и спасена.

Сада, нити сам имао такав ауторитет, нити сам желео да у промењеним околностима профил конференције остане исти. Зато смо председнику Научног комитета Иштвану Винцеу оставили да је угаси, тако да 2001. овога скупа није било.

Слика 9: Учесници Четврте српске конференције о облицима спектралних линија. Ненад Сакан, Љубинко Игњатовић, Срђан Самуровић, Антонис Суликијас, Иван Данцигер, Дарко Јевремовић, Небил Бен Несиб, Евангелија Лирадзи, Слободан Нинковић, Татјана Милованов, Милан С. Димитријевић, Зоран Николић, Мјакзјум Халимуловоч Салахов, Ненад Миловановић, Тања Рјабчикова, Александар Фјодорович Захаров, Владимир Милосављевић, Лука Ч. Поповић, Еди Бон, Драгана Илић, Предраг Јовановић, Зорица Цветковић, Милан Максимовић, Зоран Симић.

Као што је прва у овом низу конференција била важна за историју српско-белоруских скупова, тако је и Четврта српско – белоруска, одржана у Београду 23. и 24. августа 2002. године била значајна за њено обнављање. Највише жеље за то било је код Луке Ч. Поповића, Јагоша Пурића и мене. Зато смо искористили присуство већине чланова Научног комитета и сазвали састанак, на коме смо опет преузели организацију и више не као југословенску него као српску одржали је у Аранђеловцу од 10. до 15. октобра 2003 (Димитријевић, 2004). Ко-председници Научног комитета били су М. С. Димитријевић и Л. Ч. Поповић, а председник Локалног организационог комитета аутор овог текста. Зборник је изашао као свеска 76 Публикација а уредили су га М. С. Димитријевић, Л. Ч. Поповић и Н. Миловановић (2003).

Слика 10: Потписивање уговора о сарадњи Београдског и Казањског универзитета. Милан С. Димитријевић, ректор Казањског универзитета Мјакзјум Халимулович Салахов, проректор за међународну сарадњу Богдан Ђуричић, ректор Марија Богдановић.

За ову конференцију нису показали интерес они који су је гасили, али смо зато позвали више странаца него на било којој претходној (Евангелија Лирадзи и Антонис Суликијас из Грчке, Иван Данцигер из Италије, Небил Бен Несиб из Туниса, Мјакзјум Халимуловоч Салахов, Сергеј Харинцев, Тања Рјабчикова и Александр Фјодорович Захаров из Русије и Милан Максимовић из Париза) а радни језик био је енглески. Схватили смо да оно што је била «југословенска школа» више не постоји и да уместо да губимо

време на повезивање свађама разједињених колега и оних који су покушавали да униште, обезвреде и обесмисле оно што сам стварао, треба да се окренемо себи и својим сарадницима и начинимо скуп који ће нас боље повезивати са светом и бити корисна школа за научно израстање наших млађих колега. То је био и један од разлога (други, исто тако важан, био је што је дигитализација података и интернет умногоме олакшао овај посао и омогућио да се такви подаци сакупљају са много мање труда) што сам прекинуо даљи рад на библиографији ове области и индексу цитата за све људе у Србији а наставио праћење и прикупљање само за своје сараднике.

Слика 11: Учесници Пете српске конференције о облицима спектралних линија у астрофизици. У првом реду: Наташа Гавриловић, Лука Ч. Поповић, Емануел Данезис, Милан С. Димитријевић, Небил Бен Несиб, Долорес Калцада Каналехо, Хајкел Елабиди.

На конференцији смо формирали нови научни комитет, у који су, по први пут укључени страни научници и одлучили да је у будуће ми организујемо. Да би је боље прилагодили нашим сарадницима, решили смо да је више усмеримо ка астрофизици, те да на одговарајући начин изменимо наслов.

Занимљиво је напоменути да је на скуп дошла ректор Београдског универзитета, Марија Богдонавић и са ректором Казањског универзитета, М. Х. Салаховим, учесником конференције, потписала споразум о сарадњи ове две институције.

Прилагођавање конференције сарадницима групе за «Астрофизичку спектроскопију» односно сарадницима пројеката на чијем смо челу Лука Ч. Поповић и ја, «оверили» смо и одговарајућом променом имена. Организатори Пете српске конференције о облицима спектралних линија у астрофизици, били су Астрономска опсерваторија из Београда и Природњачко друштво «Геа» из Вршца. Ко-председници Научног организационог комитета били су Милан С. Димитријевић и Лука Ч. Поповић, а остали чланови Џон Данцигер из Трста, Емануил Данезис из Атине, Дарко Јевремовић, Евенцио Медијавиља са Канарских острва, Анатолиј Михајлов, Владимир Милосављевић, Јагош Пурић, Тања Рјабчикова из Москве, Мјакзјум Х. Салахов из Казањи и Александар Ф. Захаров из Москве. У Локалном организационом комитету, чији је претседник такође био Димитријевић, били су Драгана Илић (секретар), Еди Бон, Весна Борка, Миодраг Дачић, Предраг Јовановић, Тања Милованов, Ненад Миловановић, Зоран Симић и Дејан Максимовић из Природњачког друштва «Геа» у Вршцу.

Раду на припремама пришли смо са великим амбицијама, тако да сам замолио Зорана Симића да начини лого, који смо ставили на печат, меморандум и остали материјал. Осим тога, желели смо да зборник радова буде објављен као посебна свеска неког међународног часописа, после конференције, па смо решили да за сам скуп публикујемо само апстрактне.

Слика 12: Лого Пете (лево) и Шесте (десно) конференције о облицима спектралних линија у астрофизици, које је осмислио и нацртао Зоран Симић.

На конференцији, одржаној од 6. до 10. јуна 2005. године у Вршцу (Димитријевић, 2006), поред 24 српских астронома и физичара, учествовало је и 30 гостију из иностранства и то из Ирске, Русије, Немачке, Туниса, Шпаније, Чешке, Украјине, САД, Грчке, Италије, Енглеске, Бугарске и Словачке, а одвијала се у хотелу «Србија». Тако је, за разлику од претходних, она добила, упркос назива, прави међународни карактер, са првенствено астрофизичким садржајем. Књигу апстраката са програмом (Димитријевић и Поповић, 2005) објавила је «Геа» као своју публикацију а

Зборник радова, који су уредили Л. Ч. Поповић и М. С. Димитријевић (2005), је посебна, седма свеска часописа *Memorie della Societa Astronomica Italiana Supplementi*. Радови у овом броју, који има 242 странице, у целини се налазе на Насином АДСу (<http://adswww.harvard.edu>) а могу се слободно скинути и са сајта овог часописа (<http://sait.oat.ts.astro.it/MSAIS/7/index.html>).

Поред предавања, биле су организоване и друге активности. Првога дана Вршачка општина је приредила коктел добродошлице у свечаној сали Градске куће подигнуте 1723. У среду 8. јуна посетили смо Владичин двор, центар Банатске епархије, подигнут 1757, саборну цркву светог Николе из 1785. и манастир Месић са црквом светог Јована Претече, која је почела да се гради још око 1225. године, пролазећи успут поред непрегледних вршачких винограда. У повратку, због лошег времена нисмо отишли до Вршачке куле, али смо посетили католичку црквицу на брегу, једну од најстаријих грађевина у Вршцу подигнуту око 1720. године. Свима ће посебно остати у успомени излет на који смо пошли 10. јуна, после затварања конференције, у организацији Дејана Максимовића-Максе. После посете Смедеревској тврђави и Манастиру Манасији, у мотелу «Лисине» ручали смо пастрмку одгајену у њиховом рибњаку а затим посетили Ресавску пећину. Увече смо дошли у Београд и тако завршили ово прекрасно дружење, од велике користи за међусобне контакте и сарадњу, научни рад и образовање млађих сарадника.

На састанку Научног комитета одржаном током скупа, у овај орган су примљени и Едвард Барон из САД, Петер Хаушилд из Немачке и Небил Бен Несиб из Туниса.

Уз припреме за следећу, шесту конференцију, започео сам и подухват да све радове са претходних, заједно са фотографијама и снимљеним видео материјалом, организујем и званично публикујем у електронској верзији, на компакт дисковима, и то проследим Насином АДСу. До писања овог прилога објављен је у потпуности материјал са четврте конференције (Димитријевић, Поповић и Миловановић, 2006) а за пету, због ауторских права часописа *Memorie della Societa Astronomica Italiana Supplementi*, само апстракти, програм, фотографије и видео материјал (Димитријевић, Миловановић и Поповић, 2006).

Шеста српска конференција о облицима спектралних линија у астрофизици, одржана је од 11. до 15. јуна 2007. године у Сремским Карловцима, у хотелу «Дунав». Ко-председници Научног комитета били су Милан С. Димитријевић и Лука Ч. Поповић а Локалног организационог Л. Ч. Поповић, а заменици су му били Драгана Илић и Ненад Миловановић. Скуп је организовала Астрономска опсерваторија у оквиру прославе сто двадесетогодишњег јубилеја. Осим 34 учесника из српских научних установа Астрономске опсерваторије, Института за физику у Земуну, Физичког, Математичког и Саобраћајног факултета у Београду, Српске академије наука и уметности и Центра за научно-технолошки развој из Београда и Природно-

Слика 13: Учесници Шесте српске конференције о облицима спектралних линија у астрофизици. Напред Паоло Тоци, Еди Бон. Први ред: Саша Симић, Владимир Срећковић, Слободан Нинковић, Јелена Ковачевић, Лука Ч. Поповић, Џилијен Пич, Милан С. Димитријевић, Наташа Гавриловић, Алексеј Мојсејев, Соња Видојевић.

математичког факултета у Крагујевцу, учествовало је и 23 гостију из Шведске, Туниса, Украјине, Грчке, Бугарске, САД, Италије, Немачке, Русије, Француске и Енглеске. Одржано је двадесет предавања по позиву, четрнаест усмених излагања и приказано осамнаест постера. За конференцију је припремљена књига апстраката (Димитријевић и Поповић, 2007) а лого је осмислио Зоран Симић.

Прва два предавања после церемоније отварања имали су Џилиен Пич (сарадници С. Ј. Џибсон, Д. Ф. Т. Муламфи, В. Вентури, Ј. Б. Витингем), о своме раду на истраживању облика спектралних линија у спектрима хладних звезда и Јагош Пурић (и М. Шћепановић, И. Дојчиновић, М. Кураица, Б. Обрадовић) о регуларностима параметара Штарковог ширења линија вишеструко наелектрисаних јона. Жељко Ивезић из Сиетла причао је о употреби велике СДСС (Sloan digital sky survey) базе података која садржи близу милион спектра вангалактичких објеката, а Пол Барклем из Упсале о ширењу спектралних линија хладних звезда сударима са неутралним атомима водоника. Паоло Тоци из Трста говорио је о емисионим линијама у

Слика 14: Свечана вечера. Дарко Јевремовић, Лука Ч. Поповић, Зоран Симић, Милан С. Димитријевић, Ненад Миловановић.

рендгенским спектрима јата галаксија а Џорџ Чартас са Универзитета у Пенсилванији о дијагностици млазева код квазара помоћу апсорпционих линија. Предраг Јовановић је одржао занимљиво предавање о облицима К алфа линије гвожђа у случају делимично помраченог акреционог диска а Пиеро Рафанели из Падове о тродимензионалној спектроскопији суседних активних галактичкиг језгара. Зоран Петровић (сарадници В. Стојановићем и Ж. Никитовић) је беседио о електронским, јонским и атомским сударима који воде аномалном Доплеровом ширењу код водоника и меша ове супстанце са ретким гасовима, Магдалена Христова из Софије (у сарадњи са Л. Христовим) о ширењу спектралних линија код пражњења подржаних површинским таласима, Михаил Сачков из Москве (са Т. Рјабчиковом) о проучавањима у ултраљубичастом делу спектра помоћу апарата у космосу и о пулсационој томографији хемијски неправилних звезда са брзом ротацијом (гоАр звезде), а Иван Данцигер о профилима линија у спектрима нових. Филип Пруњел из Лиона је изложио најновије резултате о моделирању спектара у породициштима звезда и активним галаксијама, Илија Стефановић из Бохума (и Е. Ковачевић, Ј. Бернт, Ј. Винтер) о плазменим аналозима астрофизичке прашине, Алексеј Мојсејев из Русије (са А. А. Смирновом и В. Л. Афанасјевим) о панорамском спектроскопском погледу

на интеракцију млазева и облака код активних галактичких језгара, Слободан Нинковић о проучавању локалне кинематике Млечног Пута помоћу брзина дуж линије посматрања а Емануил Данезис из Атине (у сарадњи са Л. Ч. Поповићем, Е. Лирадзи и М. С. Димитријевићем) о ефектима дискретних и сателитских апсорпционих компоненти код спектралних линија од звезда до квазара. Небил Бен Несиб, који по трећи пут учествује, дао је преглед експерименталних и теоријских метода за одређивање температуре плазме, Андреј Кључарев (са Н. Н. Безугловим, А. А. Матвеевим, А. А. Михајловим, Љ. М. Игњатовићем и М. С. Димитријевићем) из Санкт Петербурга разматрао је хеми-јонизационе процесе у алкалним гео-космичким плазмама са посебним освртом на облаке јонизованог натријума у атмосфери Јупитероивог сателита Ио, а Волфрам Колачни из Гетингена излагао је о промељивости профила спектралних линија активних галактичких језгара. Александар Захаров из Москве није успео да дође али је послао предавање о спектроскопским истраживањима линија гвожђа из околине црних рупа, за зборник радова.

Слика 15: Затварање Шесте конференције о облицима спектралних линија у астрофизици. Милан С. Димитријевић, Иван Данцигер, Џилијен Пич, Лука Ч. Поповић.

У оквиру културног програма, учесници су обишли историјске споменике у Сремским Карловцима, посетили Нови Сад где су разгледали Петроварадинску тврђаву и центар града и видели манастире Раваницу, Јазак и Крушедол. Зборник радова (Поповић и Димитријевић, 2007), објављен је у познатој серији Америчког института за физику.

Са овим скупом, нови профил конференције, као међународне, где долазе наши пријатељи из иностранства са којима смо остварили сарадњу и људи из области којима се баве наши сарадници, у потпуности се остварио и омогућио нам да младим колегама на пројектима Л. Ч. Поповића и мом (група за Астрофизичку спектроскопију) омогућимо непосредни контакт и дискусије са највећим светским стручњацима из области којима се бавимо.

Захвалница

Овај рад је урађен у оквиру пројекта 146022 *Историја и епистемологија природних наука*, код Министарства за науку и технолошки развој Републике Србије.

Литература

- Dimitrijević, M. S.: 1990, "Line Shapes Investigations in Yugoslavia 1962-1985 (Bibliography and Citation Index)", *Publications de l'Observatoire Astronomique de Belgrade*, **39**, 1-203.
- Dimitrijević, M. S.: 1991, "Line Shapes Investigations in Yugoslavia II (1985-1989) (Bibliography and Citation Index)", *Publications de l'Observatoire Astronomique de Belgrade*, **41**, 1-129.
- Dimitrijević, M. S.: 1994, "Line Shapes Investigations in Yugoslavia and Serbia III (1989-1993) (Bibliography and Citation Index)", *Publications de l'Observatoire Astronomique de Belgrade*, **47**, 1-184.
- Димитријевић, М. С.: 1996, «Београдска астрономска опсерваторија у 1995» (Belgrade Astronomical Observatory in 1995), *Publications of the Astronomical Observatory of Belgrade*, **52**, 1-86.
- Dimitrijević, M. S.: 1997, "Line Shapes Investigations in Yugoslavia and Serbia IV (1993-1996) (Bibliography and Citation Index)", *Publications of the Astronomical Observatory of Belgrade*, **58**, 1-251.
- Димитријевић, М. С.: 1998а, «Београдска астрономска опсерваторија у 1997» (Belgrade Astronomical Observatory in 1997), *Publications of the Astronomical Observatory of Belgrade*, **59**, 1-122.
- Димитријевић, М. С.: 1998б, "Друга српска конференција о облицима спектралних линија", *Васиона*, **XLVI**, бр. 3, 81.
- Димитријевић, М. С.: 2000, «Београдска астрономска опсерваторија у 1999» (Belgrade Astronomical Observatory in 1999), *Publications of the Astronomical Observatory of Belgrade*, **69**, 1-154.
- Dimitrijević, M. S.: 2001, "Line Shapes Investigations in Yugoslavia and Serbia V (1997-2000) (Bibliography and Citation Index)", *Publications of the Astronomical Observatory of Belgrade*, **70**, 1-326.
- Димитријевић, М. С.: 2004, "IV српска конференција о облицима спектралних линија", *Васиона*, **LII**, бр. 1, 33.
- Димитријевић, М. С.: 2006, "Пета српска конференција о облицима спектралних линија у астрофизици", *Васиона*, **LIV**, бр. 1, 22.
- Dimitrijević, M. S., Milovanović, N., Popović, L. Č. Editors: 2006, "5th Serbian Conference on Spectral Line Shapes, Vršac, Serbia, 6-10 June 2005, Program, Abstracts and

- Photos”, electronic edition – CD version, Prirodnjačko društvo “GEA”, Vršac, Astronomical Observatory, Beograd.
- Dimitrijević, M. S., Popović, L. Č. Editors: 1995, “Proceedings of the First Yugoslav Conference on Spectral Line Shapes, September 11-14, 1995, Krivaja, Yugoslavia”, *Publications of the Astronomical Observatory of Belgrade*, **50**, 1-150.
- Dimitrijević, M. S., Popović, L. Č. Editors: 2005, “5th Serbian Conference on Spectral Line Shapes in Astrophysics, Program and Abstracts”, Prirodnjačko društvo “GEA”, Vršac.
- Dimitrijević, M. S., Popović, L. Č. Editors: 2007, “VI Serbian Conference on Spectral Line Shapes in Astrophysics (VI SCSLSA), 11-15 June 2007, Sremski Karlovci, Serbia, Program and Abstracts”, Astronomical Observatory, Belgrade.
- Dimitrijević, M. S., Popović, L. Č., Milovanović, N. Editors: 2003, “IV Serbian Conference on Spectral Line Shapes, 10 – 15 October 2003, Arandjelovac, Serbia”, *Publications of the Astronomical Observatory of Belgrade*, **76**, 1-240.
- Dimitrijević, M. S., Popović, L. Č., Milovanović, N. Editors: 2006, “IV Serbian Conference on Spectral Line Shapes, Arandjelovac, Serbia, 10 – 15 October 2003, Official CD presentation of the Publ. Astron. Obs. Belgrade No 76”, electronic edition – CD version, Astronomical Observatory, Beograd.
- Mijatović, Z., Đurović, S. Editors: 1999, “Special Issue: Contributed papers of III YCSLS”, *Journal of Research in Physics*, **28**, No 3, 185-322.
- Popović, L. Č., Dimitrijević, M. S. Editors: 2005, “5th Serbian Conference on Spectral Line Shapes in Astrophysics, Vršac, June 6 – 10 2005”, *Memorie della Societa Astronomica Italiana Supplementi*, **7**, 1-243.
- Popović, L. Č., Dimitrijević, M. S. Editors: 2007, “Spectral Line Shapes in Astrophysics (VI Serbian Conference on Spectral Line Shapes in Astrophysics), American Institute of Physics Conference Proceedings Series, **938**, 1-322.
- Popović, L. Č., Čuk, M. Editors: 1997, “Proceedings of the Second Yugoslav Conference on Spectral Line Shapes, Bela Crkva, September 29 – October 2, 1997, *Publications of the Astronomical Observatory of Belgrade*, **57**, 1-143.

THE SIXTH SERBIAN CONFERENCE ON SPECTRAL LINE SHAPES IN ASTROPHYSICS

A review of the Sixth Serbian Conference on Spectral Line Shapes in Astrophysics, held 11-15 June 2007 in Sremski Karlovci is given. Also, a description of development and changing of idea and profile of this series of conferences and a review of previous meetings is presented.